

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 38/5

29 սեպտեմբերի 2015 թ.

Քննարկվեց «Հայրկար» ՍՊԸ 20.08.2015 թ-ի դիմում-գանգատը ՀՀ ՖՆ Արտաշատի ՏՀՏ 28.07.2015 թ-ի թիվ 6112901 ակտի դեմ:

«Հայրկար» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ ՖՆ Արտաշատի տարածքային հարկային տեսչության պետի (այսուհետ՝ Ստուգող մարմին) 2015 թ-ի հուլիսի 3-ի թիվ 6112901 հանձնարարագրի հիման վրա 2015 թ-ի հուլիսի 16-ին «Հայրկար» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) պատկանող Վեդի, Արարատյան 49/32 հասցեում գտնվող առևտրի կետում իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Ստուգման արդյունքում 2015 թ-ի հուլիսի 28-ին կազմվել թիվ 6112901 ստուգման ակտը (այսուհետ՝ Ստուգման ակտ):

Ստուգման ակտի 1-ին կետով նշված է՝ (մեջբերվում է). «Հ/Տ Ծերուն Ռուստամյանի կողմից 16.07.2015թ-ին ժամը 12:36-ին ք.Վեդի, Արարատյան 49/32 հասցեում գտնվող առևտրի կետից կատարվեց գնում 2900 դրամի չափով՝ 2 հատ պոլիէթիլենային /կապրոնե/ տարա 2900 դրամ ընդհանուր արժեքով, որի դիմաց վճարվեց կանխիկ դրամով: Վաճառողուհին գումարը չմուտքագրեց ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չտրամադրեց: Ստուգում անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվեցին ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետ ժամը 12:41-ին ՀԴՄ-ից դուրս բերվեց «Z» հաշվետվություն՝ 5670 դրամ ընդհանուր գումարով, որում ներառված չէր կատարված վճարման արժեքը: «Z» հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 2900 դրամը, ժամը 12:41 մուտքագրվեց ՀԴՄ, դուրս բերվեց կտրոն և ժամը 12:42-ին նորից դուրս բերվեց «Z» հաշվետվություն 8570 դրամ ընդհանուր գումարով: Ստուգմամբ պարզվեց, որ տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 01.08.2013 թ-ի թիվ 846-Ն որոշման 2-րդ հավելվածով հաստատված «ՀԴՄ կիրառման կարգի» 23-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները, որը նույն կարգի 40-րդ կետի համաձայն հանդիսանում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում»:

Իրականությունը հետևյալն է.

Սույն թվականի հուլիսի 16-ի ժամը 12:40-ի սահմաններում «Հայրկար» ՍՊԸ-ին պատկանող Վեդի, Արարատյան 49/32 հասցեում գտնվող առևտրի կետ է մտել հաճախորդ, որը ներկայանալով հարկային տեսուչ, նշել է, որ ընկերությունը խախտել է ՀԴՄ շահագործման կանոնները և առանց թույլտվության և փաստաթուղթ ներկայացնելու ՀԴՄ-ից հանել է հաշվետվություն և մուտք արել որոշակի գումար: Պահանջվել է, որպեսզի ստորագրվի փաստաթուղթ, որը պետք է հաստատեր իրավախախտումը: Սակայն, ընկերության տնօրեն Կարեն Հայրապետյանը իրավիճակը հասկանալու համար.

1. տեղում վաճառող-գանձապահից հարցրել է արդյոք նշված անձը, ով ներկայացել է որպես հարկային տեսուչ անձամբ գումար է վճարել, թե՞ ոչ, իսկ վերջինս հավաստիացրել է, որ նման գործարք չի իրականացրել, սակայն ակտում նշված է, որ Վաճառողուհին գումարը չնուղքագրեց ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չտրամադրեց:

2. տնօրենը հարց է ուղղել ներկայացած հարկային տեսուչին, իսկ ու՛ր է գնված ապրանքը, որպեսզի համառոտվի, որ խանութից տվյալ պահին իր կողմից գնված ապրանքը գոյություն ունի, սակայն, ապրանքը բացակայել է: Ապրանքի բացակայության փաստը պարզ է դառնում նաև ստուգման ակտի բովանդակությունից:

3. տնօրենի մյուս հարցին, թե՞ ինչու գնման պահին (գումարը վճարելու և ապրանքը ստանալու պահ) հարկային տեսուչը չի հայտարարել ՀԴՄ կանոնների խախտման մասին, այլ դա ըստ հարկային տեսուչի իրականացվել է որոշակի ժամանակահատված անց, չի ունեցել կոնկրետ բացատրություն: Նշվածը նաև պարզ է դառնում ակտի բովանդակությունից:

Արդյունքում տնօրենը հրաժարվել է ստորագրել որևէ փաստաթուղթ՝ նշելով, որ տեսուչների գործողություններն անօրինական են և վերջիններս գնումներ չեն կատարել խանութից:

Ստուգման ակտը չի համապատասխանում իրականությանը և վարչական ակտն ընդունվել է խախտման դեպքի՝ հսկիչ գնում կամ գնում կատարելու փաստի բացակայությամբ: Նախ, Հ/Տ Ծ.Ռուստամյանի կողմից 16.07.2015թ-ին ք.Վեդի, Արարատյան 49/32 հասցեում գտնվող առևտրի կետում անձամբ գումար չի վճարվել վաճառող գանձապահին, ինչը հավաստում է վերջինս:

Հ/Տ Ծ.Ռուստամյանի կողմից չի ներկայացվել գնված ապրանքը: Ավելին, գնման գումարը ետ չի ստացվել, հետևաբար, չէր կարող նաև գոյություն ունենալ ապրանքը, ինչը պարզվում է նաև ակտի բովանդակությունից այդ մասի բացակայությամբ:

Եթե գնումը կատարվել է անձամբ Հ/Տ Ծ.Ռուստամյանի կողմից, այլ ոչ թե երրորդ անձի կողմից, ապա ինչու՞ գումարը վճարելու և ապրանքը ստանալու պահին նշված անձը չի հայտարարել ստուգման անցկացման և խախտման հայտնաբերման մասին: Հետևաբար Հ/Տ Ծ.Ռուստամյանի կողմից ներկայացվածն իրականությանը չի համապատասխանում:

Կարևոր է նաև այն հանգամանքը, որ ակտով նկարագրվել է, որ ՀԴՄ-ի հետ Հ/Տ Ծ.Ռուստամյանի գործողությունները՝ (թվով 4 գործողություն) սկսվել և ավարտվել են 1 րոպեում, իսկ գնում կատարելուց հետո 5 րոպե է անհրաժեշտ եղել, որպեսզի հայտարարվի խախտման մասին:

Հ/Տ Ծ.Ռուստամյանի գործողությունները դուրս են ՀՀ օրենսդրությամբ հարկային մարմիններին վերապահված իրավասությունների շրջանակներից, ինչի սահմանափակման մասին նշվել է հանձնարարագրում և հղում է կատարվել «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքին:

Միաժամանակ հարկ է նշել, որ ակտը չի համապատասխանում «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքին, քանի որ ակտից ենթադրվում է, որ իրականացվել է ՀԴՄ կիրառության ստուգում՝ գնման, այլ ոչ թե հսկիչ գնման ընթացակարգով, իսկ գնման ընթացակարգով ստուգում իրականացնելը դուրս է նշված օրենքի կարգավորման դաշտից, հետևաբար այն պետք է գոնե հաստատվի երկու կողմերի կողմից, կամ ապացուցվի գնում կատարողի կողմից, որ

նման գնում տեղի է ունեցել անձամբ իր կողմից վաճառող-գանձապահին գումար վճարելով՝ տվյալ պահին, տվյալ վայրում, ինչը տվյալ դեպքում տեղի չի ունեցել:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» ենթակետի դրույթներից ընկերությունը խնդրում է ՀՀ ՖՆ Արտաշատի տարածքային հարկային տեսչության 2015 թ-ի հուլիսի 28-ի թիվ 6112901 ստուգման ակտն անվավեր ճանաչել:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ Արտաշատի ՏՀՏ պետի 03.07.2015 թ-ի թիվ 6112901 հանձնարարագրի համաձայն «Հայրկար» ՍՊԸ իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ՖՆ Արտաշատի ՏՀՏ 28.07.2015 թ-ի թիվ 6112901 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ), որով լրացուցիչ գանձման է առաջադրվել 150.000 դրամ:

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ հարկային տեսուչ Ծերուն Ռուստամյանի կողմից 16.07.2015 թ-ին ժամը 12:36-ին ք.Վեդի, Արարատյան 49/32 հասցեում գտնվող առևտրի կետից կատարվել է գնում 2900 դրամի չափով՝ 2 հատ պոլիէթիլենային /կապրոնե/ տարա 2900 դրամ ընդհանուր արժեքով, որի դիմաց վճարվել է կանխիկ դրամով: Վաճառողուհին գումարը չի մուտքագրել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրել: Ստուգում անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվեցվել են ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետ ժամը 12:41-ին ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվություն՝ 5670 դրամ ընդհանուր գումարով, որում կատարված վճարման արժեքը ներառված չի եղել: «Z» հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 2900 դրամը, ժամը 12:41 մուտքագրվել է ՀԴՄ, դուրս է բերվել կտրոն և ժամը 12:42-ին նորից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվություն 8570 դրամ ընդհանուր գումարով:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 01.08.2015 թ-ի թիվ 846-Ն որոշման հավելված թիվ 2-ի ՀԴՄ-ների կիրառման կարգի 23-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները, որը նույն կարգի 40-րդ կետի համաձայն հանդիսանում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում: Արդյունքում Ակտով կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված տուգանքը՝ գումարով 150.000 դրամ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է՝

...

բ) վարչական մարմինը՝ անձի համար ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում»:

Քննարկվող դեպքում Ակտի կազմման պայմաններում ընկերության համար առկա են ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքներ, հետևապես ակտի 1-ին կետով արձանագրված խախտման ապացուցման պարտականությունը կրում է ստուգող մարմինը՝ ի դեմս ստուգումն իրականացրած պաշտոնատար անձանց:

Սույն գանգատի քննարկման ընթացքում Հանձնաժողովը եկավ եզրակացության, որ տվյալ դեպքում Ակտը կազմվել է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետի պահանջների խախտմամբ: Մասնավորապես, ստուգումն իրականացրած պաշտոնատար անձանց և ընկերության տնօրենի բերված փաստարկների և սույն գործում առկա ապացույցների ուսումնասիրությամբ Հանձնաժողովը եկավ եզրակացության, որ, ըստ էության, ստուգմամբ չի հիմնավորվել 16.07.2015 թ-ին ժամը 12:36-ին ընկերության ք.Վեդի, Արարատյան 49/32 հասցեում գտնվող առևտրի կետից 2900 դրամի գնում կատարվելու և դրա դիմաց ՀԴՄ կտրոն չտրամադրվելու հանգամանքը:

Բացի այդ, Հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով ՀՀ ՖՆ Արտաշատի ՏՀՏ պետի ժամանակավոր պաշտոնակատարի 28.07.2015 թ-ի գրությամբ ընկերությանն ուղարկված ՀՀ ՖՆ Արտաշատի ՏՀՏ 28.07.2015 թ-ի թիվ 6112901 ակտի բնօրինակն արձանագրեց, որ այն սահմանված կարգով կնքված չէ:

Այս կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն. «Վարչական ակտը պետք է պարունակի՝

...

ժ) ակտն ընդունած վարչական մարմնի պաշտոնական կնիքը»:

Վերը բերված փաստական հանգամանքներից հետևում է, որ Ակտը կազմվել է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետի և 55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «ժ» կետի պահանջների խախտմամբ:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի, անվավեր է առ ոչինչ չհանդիսացող այն ոչ իրավաչափ վարչական ակտը, որն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ, այդ թվում՝ օրենքի սխալ կիրառման կամ սխալ մեկնաբանման հետևանքով:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը եզրակացնում է, որ ընկերության գանգատը ենթակա է բավարարման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Չ Ո Ս Է՝

Չեղյալ համարել ՀՀ ՖՆ Արտաշատի ՏՀՏ 28.07.2015 թ-ի թիվ 6112901 ակտը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ